

בס"ד. שיחת אור ליום ד' פ' מקץ, ליל נר ה' דחנוכה, ה'תשט"ז.

— לעסקני ישיבות תומכי תמימים ליובאוויטש, בחדרו הק' —

בלתי מוגה

א. היום-טוב דחנוכה קשור עם הנס שאירע עם פך השמן. והיינו, שאף שהי' גם הנס דנצוח המלחמה, מ"מ, קבעו חז"ל את היום-טוב דחנוכה על נס פך השמן דוקא¹.

וכדאיאתא בגמרא²: "מאי חנוכה (על איזה נס קבעוה) . . שכשנכנסו יוונים להיכל טמאו כל השמנים שבהיכל, וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהי' מונח בחותמו של כהן גדול, ולא הי' בו אלא להדליק יום אחד, נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים. לשנה אחרת קבעום ועשאוים ימים טובים בהלל והודאה".

וא"כ, מדברי הגמרא מוכח להדיא שקביעת היום-טוב דחנוכה היא על נס פך השמן. ומטעם זה מברכים ברכת "שעשה נסים לאבותינו" בשעת הדלקת הנרות דוקא, כיון שעיקר הנס הוא נס פך השמן הקשור עם המנורה.

ב. והנה בנוגע למנורה — מצינו שבשעה³ שהוצרכו לעשות את הכלים למשכן, והגיעו להמנורה, אמרו חז"ל⁴ שנתקשה בה משה ולא ידע כיצד לעשות את המנורה. אמר לו הקב"ה שישליך את הזהב לאש, ומזה יצאה המנורה.

ולכאורה אינו מובן: מה נשתנתה המנורה מכל הכלים — את כל הכלים ידע משה רבינו כיצד לעשות, ואת המנורה לא הבין?

(4) תנחומא שמיני ת. הובא בפרש"י עה"ת תרומה כה, לא.

(1) ראה גם שיחת נר ה' דחנוכה תשי"ג ס"ב (תו"מ ח"ז ע' 241). וש"נ.

(2) שבת כא, ב (ובפרש"י).

(3) מכאן עד סוס"ד — הוגה ע"י כ"ק

אדמו"ר שליט"א (באידיש), ונדפס בלקו"ש ח"א ע' 172 ואילך (כנראה בשילוב עם עור שיחות*, שלא צויינו שם).

(* ראה ר"ד ז' אד"ר תשי"א (תו"מ ח"ב ע' 249 ואילך). שיחת ש"פ מטו"מ תשי"ג ס"ז (שם ח"ט ע' 91).

יתרה מזו אינו מוכן: הרי משה רבינו כבר ראה את המנורה בשמים, כמ"ש⁵ "אשר אתה מראה בהר", וא"כ למה לא ידע?

ג. וההסברה בזה:

המשכן נעשה מדברים גשמיים: זהב וכסף ונחושת וכיו"ב. והיינו, שמדברים גשמיים עשו משכן ומקדש להקב"ה.

ונשאלת השאלה: כיצד יכולים לעשות מגשמיות — מקדש? לכאורה יכולים לעשות מקדש ע"י לימוד התורה, תפלה וכיו"ב, אבל כיצד אפשר לעשות מקדש מגשמיות?

ובפרט⁶ בנוגע למנורה שנעשית מזהב ותפקידה הי' להאיר: בין הדברים הגשמיים עצמם, אין בני-אדם משתמשים כ"כ בזהב כמו בשאר דברים, שהרי יכולים להסתדר גם ללא זהב. וכיון שזהב אינו מיועד לשימוש כ"כ, הרי השימוש בו יכול להזיק לאדם יותר מהשימוש בשאר דברים גשמיים. ובזה התקשה משה: איך יכולים לעשות (מדבר גשמי בכלל) מזהב בפרט — משכן לה', ולא עוד אלא לעשות ממנו מנורה שתאיר בהמשכן?

ועל זה השיב הקב"ה: בן-אדם אכן אינו יכול לעשות זאת. הקב"ה עושה זאת. ומה שנדרש מהאדם אינו אלא שיקח את הזהב וישליכנו לאש, וכאשר האדם משליך את הזהב לאש, אזי עושה הקב"ה מזה מנורה שתאיר בהמשכן.

ד. דובר כבר כמ"פ⁷, שמה שנחרב הרי זה רק בית-המקדש שנבנה מעצים ואבנים וכו'. בית-המקדש שישנו בכל אחד מישראל בלבו פנימה — "ושכנתי בתוכם"⁸ — נשאר תמיד שלם, בכל הזמנים ובכל המצבים. כאשר יהודי עושה מכל הדברים שרוכש — בית-המקדש להקב"ה, אומר לו הקב"ה, שיעשה מהזהב שלו, מהמוכר שבגשמיות — מנורה. הקב"ה אומר לו: אינני מסתפק בהלימוד שלך, בהתפלה שלך, וכל המצוות; הנני דורש ממך שגם מהדברים הגשמיים שלך, תעשה לי בית-המקדש. לבדך לא תוכל לעשות זאת — אומר הקב"ה — זאת אעשה אני. אלא, מה שהנני דורש ממך, הוא, שתשליך את הזהב לתוך האש שבלבך, שהרי בפנימיותו של כל אחד מישראל בוערת לבת אש ("אֵשׁ פְּלִאִם

7) ראה שיחת ז' תשרי תשי"ד (לעסקני ישיבות תורת"ל) ס"ג (תו"מ ח"י ס"ע 15).
8) תרומה כה, ח.

5) תרומה כו, ל. וראה מנחות כט, א.
6) קטע זה — מהנחה בלתי מוגה.

פייער") להקב"ה, וכאשר תשליך את הזהב לתוך האש, אזי אעשה אנכי מזה בית-המקדש, ויתירה מזה, שדבר זה יפעל אור בעולם, ויהי "עדות" שהשכינה שורה בך.⁹

*

ה. נתאספנו כאן בתור הכנה לה"דינער" שיתקיים בשעטומ"צ¹⁰. ולכן רציתי להזכיר את הענין האמור — שאנו עומדים עתה בהיו"ט דחנוכה הקשור עם המנורה, ושהקב"ה תובע שיעשו מזהב מנורה בעבורו.

כיון שנתכנסתם כאן — הרי בוודאי שבכל אחד מכם ישנו "אש"; ומכיון שגייסי¹¹ הזמין אתכם — מסתמא יש אצלכם גם "זהב"; ומה שנותר לעשות עתה הוא — לחבר את שני הדברים יחד, להשליך את ה"זהב" לה"אש", שאז נעשה מזה בית-המקדש.

ו. ענין זה הוא בנוגע לנתינת ממון לשיבות בכלל, ולישיבות תומכי-תמימים ליובאוויטש בפרט:

המיוחד בשיבות ליובאוויטש הוא, שבישיבות אלו מחנכים את התלמידים שלא יסתפקו בעבודה עם עצמם, אלא שבכל מקום שימצאו יאירו את כל סביבתם¹².

ונמצא, שבכל "דולר" שמסייעים לשיבות ליובאוויטש, ונותנים את האפשרות להחזיק את הקיים, וגם להרחיב את הישיבה ע"י תלמידים נוספים — מקבלים חלק לא רק בהתלמיד עצמו, אלא גם בכל הסביבה שהתלמיד עתיד להאיר.

וממילא נעשה הממון — כלי של בית-המקדש, כמו כל הכלים שבביהמ"ק, ויתרה מזה, שנעשה מנורה — כיון שעיי"ז נעשה אור בכל העולם.

ז. יתן השי"ת שה"דינער" יתקיים בהצלחה.

וע"י ההשתתפות בהעבודה עבור הישיבה, תהי' הצלחה גם בהענינים הפרטיים.

גורארי' יו"ר ועד הפועל מרכז הישיבות תו"ת ליובאוויטש (המו"ז).

(12) ראה גם שיחות (לעסקני ישיבות תות"ל) וא"ו תשרי ס"ז וכ"א כסלו ס"ו תשי"ג (תו"מ ח"ז ע' 19 וע' 230).

(9) ראה שבת כב, ב. וש"נ.
(10) ביום א' ויגש, ג' טבת הבע"ל —
ראה מכתב ט"ו מ"ח שנה זו "אג"ק ח"י"ב ס"ע
עה ואילך).
(11) חדב"נ הרה"ג הרה"ח ר' שמרי

ובמילא יש לדעת את החשבון — שלאמיתו של דבר אין זו נתינה,
אלא קבלה¹³.

